

СТ А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Николай Дончев Козарев, ХТМУ – София,
относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната
длъжност **професор**, по професионално направление 4.4. “Науки за земята”,
научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“,
обявен в ДВ бр. 42 от 3.06.2016 г.

В конкурса за професор, обявен в ДВ бр. 42/03.06.2016 и на сайта на Лесотехническият университет, за нуждите на катедра „Екология, опазване и възстановяване на околната среда“ при Факултет по Екология и ландшафтна архитектура, Лесотехнически университет - София, участва един кандидат - доц. д-р Мариана Генова Дончева-Бонева.

1. Кратки биографични данни

Доц. д-р Мариана Генова Дончева-Бонева е родена на 13.08 1956 година в с. Илаков-рът, област В. Търново. Завършва висшето си образование във Висшия Лесотехнически Институт през 1979 година с квалификация „инженер по горско стопанство“. От 1982 до 1987 година е редовен докторант в катедра „Опазване и възстановяване на околната среда“. Разработва и защитава дисертация на тема: „Защитни функции на дървесната растителност срещу прахово и газово замърсяване“.

За сравнително кратък период работи като специалист в Комитета по опазване на природната среда и като научен сътрудник в НВИЦ към Министерство на околната среда и ИГ - Българска академия на науките. Основната част от трудовия й стаж е свързана с висшето образование в областта на опазването на околната среда. От 1993 до 1997 година работи като главен асистент, а от 1997 година досега е доцент по Замърсяване на въздуха и въздействие върху екосистемите (Екология и опазване на екосистемите) в Лесотехнически университет, София.

Твърде скоро след хабилитирането си тя заема длъжността Ръководител на катедра „Екология, опазване и възстановяване на околната среда“, а от 2016 година е Декан на факултета по Екология и ландшафтна архитектура при ЛТУ – София.

2. Общо описание на представените материали

Отчетени са материалите за участие в конкурса за професор (след доцентура 1997 година). Кандидатът Доц. д-р Мариана Генова Дончева-Бонева участва в конкурса със следните трудове:

- монографии – 2 броя (в съавторство);
- книги и студии – 6 броя;
- научни публикации – общо 35 броя, в това число:
 - публикации в списания с импакт фактор – 5 броя;
 - публикации в чуждестранни реферирани списания – 2 броя;
 - публикации в български реферирани научни списания – 9 броя;
 - публикации в нереперирани списания и други издания – 9 броя
 - публикации в сборници от национални и международни научни форуми – 10 броя.

Освен отбелязаните по-горе научни публикации, научната дейност на кандидата е представена и чрез 7 участия в различни научни форуми с презентации, постери и отпечатани резюмета.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Общият брой на забелязаните цитати на трудове на доц. д-р Мариана Генова Дончева-Бонева възлиза на 63. Според мястото на цитиране те се разпределят, както следва:

- в списания с IF – 13;
- в реферирани научни списания – 20;
- в други научни издания -11;
- в дисертационни трудове – 19.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

4.1.1. Работа със студенти и докторанти

Доцент Мариана Дончева-Бонева е автор на 1 учебник - „Замърсяване на въздуха и въздействие върху екосистемите“ и съавтор на 8 учебни пособия. Тя е автор или съавтор на общо 8 учебни програми за ОКС бакалавър и магистър в Лесотехническият университет и Univerzitet Union Beogradu.

Също така участва в:

- оборудването на 2 лаборатории в ЛТУ;

- разработване на 3 бакалавърски и магистърски програми;
- 2 акредитационни процедури в ЛГТУ;

Под нейно ръководство са защитили дипломните си работи 25 дипломанти. Тя е член на Държавна изпитна комисия от 1999 до 2016 година. Шест студенти и докторанти са включени в научноизследователски проекти. Съвместната работа със студенти и докторанти намира крайната си реализация в 5 общи публикации.

Доц. д-р Мариана Дончева-Бонева участва като ръководител в обучението на трима докторанти - 1 задочен и двама редовни. Двама от тях са отчислени с право на защита. Предстои представянето на дисертационния труд на един от редовните докторанти пред катедрата за даване на ход на официалната защита.

4.1.2. Експертна дейност

Експертната дейност на кандидата се изразява в следното:

- изготвяне на рецензии на 7 учебни програми за ОКС бакалавър и магистър;
- член на 14 групи по акредитация към ИАОА;
- участие в разработването на 8 образователни проекти, от които 3 международни;
- участие като член на научни журита, както следва:
 - за присъждане на научна степен **доктор** – 4 броя;
 - за заемане на академична длъжност **главен асистент** – 3 броя
 - за заемане на академична длъжност **професор** – 1 брой

4.2. Научна и научно-приложна дейност

За периода след доцентурата доц. Мариана Дончева-Бонева е участвала изключително интензивно в различни научни и научно-приложни проекти. Общият им брой възлиза на 61. Тези проекти са изключително разнообразни според проблематиката, целите, обхвата им и обектите на изследване. Обхващат различни направления като:

- екологичен мониторинг;
- екологични оценки на проекти и инвестиционни предложения;
- доклади за ОВОС;
- оценки на степента на замърсяване на околната среда;
- оценки на въздействието на замърсяването на околната среда върху горските системи;

- намаляване на емисиите на парникови газове;
- устойчиво развитие на екосистемите и др.

Проектите, в които кандидатът участва, могат да се разпределят в следните групи:

- международни научно-изследователски проекти 7 броя ;
- национални научно-изследователски проекти по международни програми 10 броя;
- национални научно-изследователски проекти 9 броя;
- проекти, финансирани по линия на НИС при ЛТУ 5 броя;
- приложни проекти 30 броя.

4.3. Внедрителска дейност

Не са представени документи за внедряване.

4.4. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

Научните и научно-приложните приноси на доц. Мариана Дончева-Бонева са в 3 основни направления:

- комплексен екологичен мониторинг (18 научни публикации и 9 научно-изследователски проекти);
- мониторинг на антропогенните въздействия върху компоненти на околната среда (14 публикации, 10 научни и 30 приложни проекти);
- емисии и поглъщане на парникови газове (8 публикации и 5 научни проекти).

Като научни приноси могат да се посочат:

1. разработване на адаптиран, за условията в България, подход за провеждане на интензивен мониторинг на горите, на базата на Методиката на ICP Forests;
2. разработването на методи за биологичен мониторинг, свързани със съдържанието на макро и микроелементи във фитомонитори, включени в Националната програма за биологичен мониторинг.
3. Разработен методичен подход за оценка на влиянието на замърсяването от автомобилния транспорт върху прилежащите територии, като е приложен нов системен подход за диференциране на територията по относително хомогенни единици.
4. Разработена адаптирана, за условията на България, методика за изчисляване на емисиите и поглъщането на парникови газове от сектор „Земеползване, промени в земеползването и горското стопанство“, която се основа на Ръководството за добри

практики за земеползването, промени в земеползването и горско стопанство на Междуправителствения панел по изменение на климата (GPG IPCC, 2003).

Като научно-приложни приноси могат да се посочат:

5. Установени научни факти за състоянието на околната среда.
6. Доказани научни факти относно фактори и причини, обуславящи замърсяването на различни компоненти на околната среда.
7. Установени и доказани факти относно състоянието на горите в различни региони на България.
8. Създадени и поддържани бази-данни за:
 - качество на атмосферния въздух;
 - метеорологични условия;
 - състояние на горски масиви.
9. Установена акумулираща способност на дървесни видове по отношение на тежки метали в райони с различно антропогенно въздействие.
10. Установена акумулираща способност на някои билки по отношение на тежки метали.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Според участието на други автори и поредността на авторите научните публикации на кандидата могат да се разпределят по следния начин:

- самостоятелни – 5 броя (1 книга и 4 публикации);
- с един съавтор – 14 броя;
- с двама съавтори – 11 броя;
- с трима и повече съавтори – 29 броя.

- първи автор на 2 книги;
- първи автор на 3 публикации в списания с импакт фактор;
- първи автор на 1 публикация в чуждестранни реферирани списания;
- първи автор на 2 публикации в български реферирани списания;
- първи автор на 3 публикации в сборници от международни научни форуми;
- първи автор на 1 публикация в сборници от национални научни форуми;
- втори автор на 9 от представените научни публикации.

В съответствие с разделителен протокол, методичният подход и резултатите относно замърсяването на въздуха, атмосферните отлагания и метеорологичните показатели, както и обобщението на оценките за състоянието на различните дървесни видове са лично дело на доц. д-р Мариана Дончева-Бонева съответно в публикации 5, 6, 7, 19, 42, 43, 48 и в публикации 25, 28, и 46 – райони 1, 4Б, 7, 8, 9 и 10.

Кандидатът е ръководител на 7 национални и съръководител на 7 приложни проекти.

6. Критични бележки

Нямам критични бележки.

7. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Мариана Генова Дончева-Бонева повече от 15 години. Тя се ползва с авторитет и уважение, както в ЛТУ, така и в множество други университети, обучаващи студенти в областта на опазването на околната среда. Освен като утвърден преподавател в ЛТУ, тя работи особено интензивно по множество проекти, свързани с опазване на околната среда. Нейните научни и научно-приложни разработки се характеризират с високо качество и прецизност.

8. Заключение

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам и препоръчвам доц. Мариана Генова Дончева-Бонева да бъде избрана за „професор” по професионално направление 4.4. „Науки за земята“, специалност „Екология и опазване на екосистемите“

26.09.2016 г.

Член на жури
(прос